

EXPUNERE DE MOTIVE

Propunere legislativă privind protecția și promovarea drepturilor familiilor numeroase

Familia este instituția de bază și cea mai importantă valoare socială pentru cetățenii oricărui stat, fapt pentru care aceasta necesită o protecție specifică întrucât îndeplinește numeroase funcții în societate. Rolul familiei este conștientizat la scară largă, aceasta fiind ocrotită prin prevederi legale din numeroase acte normative internaționale, printre care Declarația universală a drepturilor omului (art.16 alin.3), Pilonul european al drepturilor sociale (Capitolul III, punctul 11), dar și prin dreptul național care reglementează familia în Legea 287/2009 privind Codul Civil (Cartea a II-a: Despre familie) și în Constituția României (art.48).

Dintre toate realitățile vieții de familie, familiile numeroase reprezintă un caz special din cauza cheltuielilor mari din gospodărie ocazionate de îngrijirea și educarea corespunzătoare a copiilor, precum și de accesul mai dificil la bunuri și servicii pentru familiile cu cel puțin trei copii. Aceste circumstanțe deosebite creează o diferențiere substanțială între nivelul de trai al familiilor numeroase și cel al familiilor cu cel mult doi copii sau chiar fără.

Criza economică provocată în prezent de pandemia de Covid-19 afectează cel mai puternic familiile vulnerabile, adică cele cu mulți copii și cele monoparentale, întrucât veniturile acestora se reduc considerabil, în timp ce cheltuielile legate de necesitățile de hrană, educație și sănătate cresc.

Dat fiind faptul că familia este nucleul fundamental al societății, un element semnificativ de coeziune socială și totodată unul dintre pilonii importanți ai dezvoltării generale a societății românești, statul trebuie să sprijine consolidarea acestei instituții și să deruleze o politică socială de sprijin pentru familie. Acesta trebuie să implice atât instituțiile publice, cât și partenerii privați în recunoașterea socială a familiilor numeroase și în acordarea unor măsuri de sprijin adaptate dimensiunii și tipului familiei, astfel încât familiile cu minim trei copii să aibă suficiente resurse financiare pe care să le investească în educația, creșterea și îngrijirea minorilor. Astfel, se asigură egalitatea de

oportunități pentru membrii familiilor numeroase în raport cu ceilalți cetățeni, în temeiul justiției sociale și al principiului nediscriminării.

Familiiile numeroase contribuie la dezvoltarea echilibrată a oricărui stat întrucât ele sunt cele care se ocupă de îngrijirea și educarea viitoarei generații de forță de muncă a României.

Așadar, este necesar ca legiuitorul român să apere interesul social și economic al familiilor numeroase prin crearea unui cadru legal corespunzător care să echilibreze situația membrilor familiei privind accesul la bunuri și servicii publice și/sau private și să ofere recunoaștere socială familiilor numeroase, urmând exemplul altor state europene ca Spania (Legea familiilor numeroase care datează din anul 1971), Franța și Belgia (acordarea de carduri de transport pentru familiile numeroase care oferă familiilor cu trei sau mai mulți copii tarife reduse), Ungaria (acordarea de stimulente financiare și fiscale familiilor numeroase) etc. Totodată, în multe din statele membre UE, activează o serie de organizații non-guvernamentale și asociații, care promovează politici locale în favoarea familiilor numeroase (spre exemplu Confederația Europeană pentru Familii Numeroase).

Această necesitate de reglementare a legiuitorului român vine în contextul în care se înregistrează un risc major de vulnerabilitate socială pentru familiile numeroase și familiile monoparentale. Potrivit statisticilor Eurostat din 2014, România este a doua țară din Europa cu risc major de sărăcie și vulnerabilitate socială pentru un procent de 73,1% dintre gospodăriile cu venituri mici și medii formate din părinți și trei sau mai mulți copii aflați în îngrijire, fiind depășită numai de Bulgaria.

În prezent, în România nu există o lege specială care să asigure susținerea natalității prin drepturi și beneficii acordate familiilor cu trei sau mai mulți copii în ciuda statisticilor privind natalitatea care sunt extrem de îngrijorătoare și a previziunilor dramatice privind scăderea demografică.

În țara noastră, populația scade cu 5.000 de persoane zilnic ca efect al migrației masive, iar numărul de pensionari este în creștere. Astfel, se accentuează dezechilibrul periculos dintre populația activă (15-64 de ani) și populația pasivă (peste 65 de ani), fapt care atrage o serie de consecințe serioase pe diverse planuri și influențează

negativ sistemul public de pensii, forța de muncă autohtonă și productivitatea economiei naționale.

Efectele sociale, economice și politice ale scăderii dramatice a populației sunt: diminuarea fondurilor pentru asistență și protecție socială, micșorarea investițiilor de la bugetul de stat în domenii extrem de importante precum educația, sănătatea și cercetarea, iar din punct de vedere economic, România va deveni dependentă de produsele de import și va fi ocolită de investițiile străine.

Prin urmare, este imperios necesar să se pună bazele unui sistem de protecție social responsabil pe termen mediu și lung, să se ia o serie de măsuri de urgență necesitate orientate mai ales către populația activă, iar implementarea unei politici solide și coerente de încurajare a natalității să devină o prioritate națională.

Prezenta lege răspunde acestei necesități și creează cadrul legal potrivit pentru familiile numeroase. Se prevăd dispoziții generale privind scopul măsurilor de sprijin oferite, definirea conceptului de familie numeroasă, regimul juridic al acestora și domeniul de aplicare, condițiile de eligibilitate pentru membrii familiei numeroase, descrierea unor situații familiale deosebite, precum familiile monoparentale, divorțul, adopția sau tutela, emiterea, reînnoirea și modificarea Certificatului pentru familiile numeroase, precum și a Cardului public sau a Cardului privat de beneficii. Totodată, se promovează responsabilitatea socială a agenților economici privați pentru a încuraja acordarea de beneficii și avantaje pentru familiile numeroase.

De asemenea, sunt detaliate beneficiile, activitățile și serviciile publice sau de interes general care pot fi acordate de administrația publică locală, reducerile de taxe în educație, burse, subvenții, premii în domeniul educației, reduceri și scutiri la transportul pe calea ferată și pe liniile urbane, metropolitane și județene, acces mai facil la activități și servicii culturale, sportive și de agrement, abonamente gratuite pentru parcuri publice și rezidențiale etc.

Se introduce posibilitatea de a crea condiții mai avantajoase pentru membrii familiilor numeroase prin contractele colective de muncă, se pot oferi beneficii în educație de tipul reducerilor de taxe academice și administrative, taxe de studii, taxe de cămin și internat, precum și beneficii în sănătate pentru stațiuni balneare, sanatorii sau orice altă unitate publică similară.

Totodată, se enumeră o parte din avantajele care pot fi oferite în baza Cardului privat de beneficii, ce includ scutiri și reduceri la achiziționarea de bunuri și servicii ale partenerilor privați în funcție de domeniul lor de activitate, la categorii precum: alimentație, mașini de familie cu mai mult de 5 locuri, benzinării, îmbrăcăminte și încălțăminte, sporturi, hobby-uri și activități de agrement, asigurări, sănătate, educație, călătorii, transport, locuințe, consiliere psihologică pentru membrii familiilor monoparentale, medicamente, mese gratuite la cantinele din școli și grădinițe, cărți, programe speciale de creditare etc.

În partea de final a actului normativ, se prevăd interdicțiile și sancțiunile, căile de atac și competența de soluționare a litigiilor, precum și atribuții în domeniu oferite Ministerului Muncii și Protecției Sociale, dar și comisiilor parlamentare de specialitate.

Prezenta lege constituie cadrul legal general potrivit pentru susținerea natalității și a familiilor numeroase, pornind de la nivelul instituțiilor și autorităților publice centrale și până la nivelul municipaliților și a administrației publice locale.

Se impun condiții stricte și cumulative pentru membrii familiilor numeroase care doresc să beneficieze de aceste drepturi și avantaje, prin introducerea obligativității deținerii unui loc de muncă de către cel puțin unul dintre părinți, iar cel puțin unul dintre părinți trebuie să aibă capacitate de exercițiu deplină și să se ocupe de îngrijirea și supravegherea celor minimum trei copii.

De asemenea, se introduce condiția vârstei maxime de 18 sau de cel mult 21 de ani în cazul continuării studiilor a celor minimum trei copii care fac parte din familia numeroasă, precum și condiția școlarizării obligatorii a copiilor, cu restricții clare privind numărul permis de absențe. În acest mod, se încurajează creșterea numărului de copii, dar fără a se neglija educația și calitatea acestora ca viitori contribuabili care vor ocupa asemenea părinților lor un loc de muncă în România.

Procedura pentru acordarea beneficiilor este similară cu cea prevăzută de Legea spaniolă pentru familiile numeroase și implică într-o primă etapă solicitarea și ulterior, după prezentarea documentelor solicitate de autoritățile publice locale și după verificarea îndeplinirii condițiilor, eliberarea Certificatului pentru familiile numeroase, iar în a doua etapă, emiterea Cardului public și acolo unde este cazul, a Cardului privat de

beneficii pentru familia numeroasă. Autoritățile publice locale vor reglementa procedura de emitere a cardurilor publice de beneficii prin Hotărâre de Consiliu Local.

Prin adoptarea unei legi a familiilor numeroase se dorește crearea unui mediu social adecvat care să recunoască și să sprijine familiile cu mai mulți copii, reducerea barierelor sociale și psihologice care pot influența alegerea familiilor de a face copii, precum și îmbunătățirea cadrului instituțional, financiar și strategic în beneficiul familiilor cu mai mulți membri.

Dincolo de recunoașterea oficială la nivelul societății a familiilor numeroase, se oferă șanse egale pentru membrii familiilor numeroase în raport cu ceilalți cetățeni, se previne abandonul școlar de către copiii din familiile numeroase din cauza cheltuielilor mari, se facilitează accesul la măsuri de sprijin dedicate acestui tip de familie (în educație, cultură, transport etc.) și se recunoaște contribuția familiilor cu mai mulți copii la progresul societății.

Din aceste considerente, am inițiat prezenta propunere legislativă privind protecția și promovarea drepturilor familiilor numeroase, pe care o supunem spre dezbateră, analiză și adoptare colegilor parlamentari.

În numele inițiatorilor:

Matei-Adrian DOBROVIE – Deputat PNL

Carloțean Titus, Deputat PSD

Lista susținătorilor Propunerii legislative –

LEGE privind protecția și promovarea drepturilor familiilor numeroase

NR.	DEPUTAT	SEMNĂTURĂ	PARTID
1.	Dobrovie Matei		PNL
2.	SIGHIRIȚĂU ROBERT		PNL
3.	Mihailoșel Dumitru		PNL
4.	Herus Lucian		PNL
5.	GÂNGEA NICOLAE		PNL
6.	Răduș Constantin		PNL
7.	Bica Doruș		PNL
8.	Neagu Nicolae		PNL
9.	DUMĂȘ SORIN		PNL
10.	SOVĂILĂ CĂTIN		PNL
11.	LEOREANU LAURENȚIU DAN		PNL
12.	Fedor Angelica		PNL
13.			
14.	CURTA IOAN		PNL
15.	GHEORGHE DANIEL		PNL
16.	Șteiu George		PNL
17.	Ivan Lăcrășanu		PSD
18.	LEȘ GABRIEL		PSD
19.	Orbulea Titus		PSD